

1 Legislativní potřeby zavedení eura¹

1.1 Charakteristika úkolů spojených se zavedením eura

1.1.1 Příprava Obecného zákona

Obecný zákon o zavedení eura (dále jen "Obecný zákon") bude hlavním právním předpisem České republiky, který vytvoří předpoklady pro zajištění hladkého přechodu na novou měnu v ČR. Bude navazovat na základní nařízení ES týkající se zavedení eura a v podrobnostech tato základní nařízení ES, včetně dalších souvisejících předpisů EU a judikatury Evropského soudního dvora provádět. Bude obsahovat některá opatření související se zavedením eura jako zákonného platidla v ČR, a to zejména odkaz na přepočítací koeficient, způsob přepočtu z koruny na euro, případně na jiné měny, hlavní principy zaokrouhlování, konverze cen a duálního označování cen, způsob konverze peněžních prostředků na bankovních účtech, způsob konverze cenných papírů a ostatních investičních nástrojů, záruku neměnnosti dříve uzavřených právních závazků, správních a soudních rozhodnutí v souladu s principem kontinuity právních nástrojů, pravidla pro výměnu oběživa, kontrolu a dohled nad dodržováním tohoto zákona a sankce pro případ jeho porušení nebo nedodržení. Obsah Obecného zákona bude také východiskem pro novelizaci dalších právních předpisů České republiky nutnou pro zavedení eura.

V návaznosti na Obecný zákon bude vydána metodika, která stanoví způsob duálního označování cen, jak je popsáno v kapitole **Chyba! Nenalezen zdroj odkazů.** Povinnost duálně označovat ceny budou mít jak právnické, tak i fyzické osoby – tzn. všechny subjekty v České republice.

Legisvakance Obecného zákona bude stanovena tak, aby se všechny subjekty mohly v dostatečném časovém předstihu připravit na zavedení eura v České republice a na práva a povinnosti s tím spojené. Základní obsah Obecného zákona bude připraven a předložen k připomínkám pracovním skupinám v návaznosti na schválený Harmonogram legislativních prací souvisejících se zavedením eura.

Účinnosti nabude Obecný zákon dnem zavedení eura. Některá jeho ustanovení však nabudou účinnosti ještě před tímto datem, např. ustanovení upravující pravidla týkající se konverze cen a duálního označování cen. Platnosti by měl Obecný zákon nabýt minimálně 18-24 měsíců přede dnem zavedení eura v České republice a na jeho základě budou připravovány další potřebné legislativní úpravy.

---

¹ Národní plán zavedení eura v České republice, zejména tato kapitola 5. Legislativní potřeby zavedení eura (gesce k primární legislativě), bude dále aktualizován v návaznosti na usnesení vlády č. 266 ze dne 19. března 2007 po provedení změny zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů (kompetenční zákon).

Návrh Obecného zákona připraví Ministerstvo financí České republiky ve spolupráci s Českou národní bankou a Národní koordinační skupinou pro zavedení eura. Návrh Obecného zákona připravený Ministerstvem financí ČR ve spolupráci s Českou národní bankou posoudí Národní koordinační skupina pro zavedení eura před jeho předložením do vnějšího připomínkového řízení a před jeho předložením vládě k projednání. Vládě jej poté předloží ministr financí společně s guvernérem České národní banky.

Vzhledem k tomu, že Obecný zákon bude svou povahou zejména implementačním opatřením k předpisům EU, nebude vypracováván věcný záměr zákona, ale bude připraveno přímo paragrafované znění v souladu s čl. 3 odst. 3 Legislativních pravidel vlády v platném znění.

1.2 Příprava nového zákona o České národní bance

Nový zákon o České národní bance, který nahradí nyní platný zákon č. 6/1993 Sb., zabezpečí přenesení některých rozhodovacích pravomocí, zejména z oblasti měnové politiky, na Radu guvernérů Evropské centrální banky (dále jen ECB). Měnová politika, která se bude provádět v České republice, bude měnovou politikou EU stanovenou s ohledem na cenovou stabilitu v EU, resp. v zemích, které zavedly euro jako svou měnu.

Zákon bude obsahovat ustanovení o měně s následujícím obsahem: *"Měnou České republiky je euro. Zkratka názvu eura je EUR a symbolem eura je '€' podle sdělení Komise COM (97) 418 z 23. července 1997 o užívání symbolu eura (€). Peněžní jednotkou je jedno euro, které se dělí na sto centů podle nařízení Rady (ES) č. 974/98 o zavedení eura."*

Další významnou kvalitativní změnou, která se dotýká výkonných činností, bude zapojení ČNB do Evropského systému centrálních bank (dále jen ESCB) při vydávání bankovek a mincí v eurech a zajišťování jejich oběhu. Zákon bude respektovat skutečnost, že povolování emise bankovek je výhradním právem ECB. ČNB se bude pouze podílet na vydávání bankovek společné evropské měny tak, že bude na základě rozhodnutí a se souhlasem ECB sjednávat tisk bankovek, organizovat dodávky bankovek od výrobců, kontrolovat jejich kvalitu v zájmu zajištění plynulého a hospodárného peněžního oběhu, bude dohlížet na ochranu a bezpečnost do oběhu nevydaných bankovek a na úschovu a ničení tiskových desek, dalších tiskových pomůcek a neplatných a vyřazených bankovek a především bude uvádět do oběhu, resp. stahovat z oběhu, bankovky v eurech na území České republiky.

Smlouva o založení ES umožňuje jednotlivým státům eurozóny při respektování kompetence založené národní právní úpravou vydávat mince s tím, že je nutné dodržovat platné předpisy EU v této oblasti. Objem emise mincí podléhá schválení ECB. Zákon proto ponechá právo vydávat mince ČNB, která bude i nadále sjednávat ražbu mincí, organizovat dodávky mincí od výrobců, kontrolovat kvalitu mincí dodávaných výrobcem k zajištění

plynulého a hospodárného peněžního oběhu, dozírat na ochranu a bezpečnost do oběhu nevydaných mincí a na úschovu a ničení razidel a neplatných a vyřazených mincí a především bude uvádět do oběhu, resp. stahovat z oběhu, mince v eurech, resp. centech, na území České republiky.

Obecný zákon bude mít v celém procesu funkci relativně krátkodobou, či přechodnou, zatímco zákon o ČNB bude plnit úlohu měnového zákona dlouhodobě. Existence shora uvedených dvou právních norem, které napomohou zajistit soulad práva České republiky s právními předpisy EU a se Statutem ESCB ve smyslu čl. 121 Smlouvy o založení ES, je stejně klíčová jako podmínka splnění ekonomických parametrů pro vstup do eurozóny.

1.3 Příprava Harmonogramu legislativních prací

Zavedení eura v České republice vyvolá potřebu novelizace řady právních předpisů. Za účelem stanovení rozsahu a způsobu této novelizace bude proveden podrobný rozbor platného právního řádu České republiky, v rámci kterého dojde k posouzení dopadů implementace přímo použitelných předpisů EU upravujících zavedení eura. Gestory za provedení uvedeného rozboru budou jednotlivá ministerstva, ostatní ústřední orgány státní správy a Česká národní banka na základě metodiky Národní koordinační skupiny a pracovní skupiny pro legislativu. Na základě výsledků tohoto rozboru NKS zpracuje přehled právních předpisů, které bude potřeba novelizovat v souvislosti se zavedením eura v ČR, a to v členění na právní předpisy, které musí nabýt účinnosti přede dnem zavedení eura a na právní předpisy, které nabudou účinnosti ke dni zavedení eura jako měny České republiky. Podrobný soupis právních předpisů, které bude nutné novelizovat, bude součástí tzv. Harmonogramu legislativních prací souvisejících se zavedením eura (dále jen "Harmonogram"). Součástí Harmonogramu budou také základní principy pro provádění legislativních úprav právních předpisů vzešlých z výše popsané analýzy.

NKS předloží vládě ke schválení jako samostatný materiál "Harmonogram legislativních prací souvisejících se zavedením eura", který bude pravidelně aktualizován a předkládán vládě k projednání a ke schválení. Materiál bude poprvé vládě předložen k 31. 12. 2007.

K novelizaci bude nutno přistoupit zejména u právních předpisů, v jejichž textu se vyskytuje přímo měna "Kč", popřípadě "CZK", nebo slova "koruna", resp. "česká koruna", právní předpisy upravující ukládání peněžitých sankcí a právní předpisy obsahující pravidla pro zaokrouhlování Kč (například daňové předpisy). Dále se bude jednat o právní předpisy, ve kterých jsou vzorce a výpočty a právní předpisy, ve kterých bude nutné nově stanovit zaokrouhlování v eurech (například nájemné, úvěry na bydlení) a obecně předpisy, jejichž text by byl v rozporu se skutečností, že euro je zákonným platidlem v České republice.

Uvedený Harmonogram bude obsahovat konkrétní právní předpis, gestora uvedeného právního předpisu určeného v souladu s platným zněním kompetenčního zákona (předkladatele, popřípadě spolupředkladatele), předpokládaný termín předložení vládě k projednání, datum nabytí účinnosti právního předpisu. Dále bude Harmonogram obsahovat popis problémů spojených s implementací předpisů EU, včetně návrhu způsobu jejich řešení, které resorty identifikovaly v rámci jimi zpracovávaného rozboru. S ohledem na probíhající legislativní práce budou resorty uvedený seznam průběžně aktualizovat.

Vlastní stanovení úkolů jednotlivým členům vlády a vedoucím ostatních ústředních orgánů státní správy bude zajištěno usnesením vlády k Harmonogramu, které bude obsahovat všechny úkoly v oblasti legislativy vyplývající z národního plánu s určením osoby odpovědné za jejich splnění a konkrétního termínu provedení úkolu.

1.3.1 Způsob rozdělení právních předpisů do skupin

Právní předpisy, které bude potřeba novelizovat nebo nově přijmout, jsou rozděleny do dvou základních skupin podle potřebného data nabytí jejich účinnosti. Obecně platí, že zákony by měly projít legislativním procesem a být platné minimálně rok před zavedením eura. U zákonů, které přinesou rozsáhlejší změny a budou vyžadovat dostatečnou lhůtu pro přípravu, se doporučuje vést legislativní proces tak, aby byly zákony platné alespoň 18 měsíců před tím, než nastane jejich účinnost.

1. skupina

Bude obsahovat předpisy, které nabudou účinnosti nejpozději dnem zavedení eura (tzn. dnem €) s tím, že některá jejich ustanovení nabudou účinnosti dříve (v období €-5/6 měsíců) s ohledem na povahu práv a povinností v nich ukládaných. Půjde jednak o zcela nové předpisy v souvislosti se zavedením eura (např. Obecný zákon) nebo o předpisy, které ukládají povinnosti, jejichž plnění je nutno zajistit již určitou dobu před vlastním zavedením eura – např. pravidla pro konverzi cen a duální označování cen.

Je na jednotlivých resortech a jednotlivých pracovních skupinách NKS, aby takové povinnosti a jim odpovídající právní předpisy při posouzení dopadů implementace přímo použitelných předpisů EU o zavedení eura určily.

V této skupině budou minimálně tyto předpisy:

- a. Obecný zákon
- b. nový zákon o ČNB
- c. právní úprava duálního označování cen (v případě, že tato právní úprava nebude obsažena v Obecném zákoně)

2. skupina

Půjde o novely právních předpisů, které je nutno změnit s účinností ke dni zavedení eura. Půjde o takové předpisy, jejichž ustanovení nelze překlenout Obecným zákonem nebo přímo použitelnými předpisy EU, a to s ohledem na právní jistotu a na praktické dopady.

Do této skupiny budou zařazeny např. daňové zákony, právní předpisy v oblasti účetnictví, sociálního zabezpečení a veřejného zdravotního pojištění a další právní předpisy, které určí jednotlivé resorty.

Obecně platí pro právní předpisy zařazené v obou skupinách, že by měly nabývat platnosti postupně v závislosti na průběhu legislativního procesu, ale účinnost musí nastat nejpozději ke stanovenému dni, tzn. €-x (nejspíše ke dni rozhodnutí Rady o zrušení přechodné výjimky ČR pro používání eura²) nebo ke dni €.

1.3.2 Doporučení pro předkladatele jednotlivých návrhů

V následujícím textu jsou identifikovány některé problémy spojené s implementací předpisů EU pro zavedení eura, na které by se měly resorty v rámci své působnosti při provádění rozboru zaměřit, popřípadě navrhnout řešení. NKS bude veškeré podněty zpracovávat a navrhopvat jednotné koncepční řešení.

Při přepočtu, resp. změně částek v právních předpisech ČR, je třeba zjišťovat, zda výše těchto částek či jejich rozmezí není stanoveno přímo předpisem EU. Pokud ano, pak je třeba použít výši určenou předpisem EU.

Pravidla pro zaokrouhlování vycházejí jednak z práva EU (viz bod *Pravidla zaokrouhlování* části I národního plánu), jednak z principů stanovených pro zavedení eura v ČR (viz kapitola 2 *Základní zásady zavedení eura v ČR* části I národního plánu), přičemž základní zásadou je zaokrouhlování ve prospěch občana. Tento princip je potřeba promítnout do příslušných legislativních změn.

Zvláštní pozornost je třeba věnovat sankcím peněžité povahy. Specifickým problémem je problematika správního trestání, které je v gesci Ministerstva vnitra České republiky. Všechny resorty budou proto postupovat v souladu s metodikou a zásadami správního trestání, připravenou Ministerstvem vnitra České republiky.

Legislativní návrhy související se zavedením eura budou muset být jednoznačně odlišeny od ostatních legislativních návrhů předkládaných jednotlivými resorty do vlády v pracovním pořádku. Protože návrhy právních předpisů budou vládě předkládány na základě schváleného Harmonogramu vyplývajícího z národního plánu a Plánu legislativních prací vlády, doporučujeme tuto skutečnost uvést jako důvod předložení materiálu na úvodní straně příslušného materiálu v souladu s Jednacím řádem vlády. Tím bude jasně stanoveno, že důvodem předložení je zavedení eura v ČR. Cílem

---

² Tedy 5-6 měsíců před zavedením eura v České republice.

identifikace legislativních návrhů, předkládaných v rámci plnění opatření k zavedení eura, je sjednocení přístupu legislativních orgánů vlády k navrhovaným změnám a také zjednodušení samotného projednávání těchto návrhů. Je potřeba zajistit, aby obsahem předkládaných zákonů byly pouze úpravy související se zavedením eura a nikoliv další jiné nesouvisející úpravy. V podobném duchu je potřeba apelovat také na Parlament České republiky.

Resorty budou při své legislativní činnosti vycházet z obsahu návrhu Obecného zákona a z metodiky připravené pracovní skupinou pro legislativu. Resorty budou předkládat v návaznosti na obsah návrhu Obecného zákona návrhy právních předpisů samostatně, popřípadě ve spolupráci s jiným resortem, popřípadě resorty, a to v souladu se stanovenými kompetencemi jednotlivých ústředních orgánů. Resorty by již nyní měly při přípravě právních předpisů zohlednit uvažovanou připravovanou transformaci měny, tzn. připravit návrh právního předpisu, popřípadě jeho osnovu tak, aby mohl být jako samostatný návrh zákona (event. nařízení vlády nebo vyhlášky) v co nejkratší době dopsán a předložen ke schválení.

Jednotlivé resorty jsou povinny průběžně aktualizovat seznam právních předpisů, jichž se dotkne zavedení eura, pro účely pravidelné aktualizace Harmonogramu. Aktualizace jsou zasílány Ministerstvu spravedlnosti České republiky jako gestorovi pracovní skupiny pro legislativu a také Organizačnímu výboru Národní koordinační skupiny.

Legislativní změny související se zavedením eura by měly být připravovány s cílem minimalizovat případný negativní dopad na fyzické a právnické osoby. V případě, že legislativní změny související se zavedením eura ovlivní veřejné rozpočty, musí být finanční dopad na veřejné rozpočty konkrétně uveden v důvodové zprávě v souladu s Legislativními pravidly vlády v platném znění.

S ohledem na povahu změn v právních předpisech České republiky souvisejících se zavedením eura v České republice bude třeba posoudit, zda návrhy takových právních předpisů je nutno konzultovat s ECB v souladu s čl. 8a Legislativních pravidel vlády v platném znění. Pokud tomu tak bude, pak je třeba postupovat v souladu s postupem uvedeným v Legislativních pravidlech vlády. Konzultaci bude podléhat přinejmenším návrh Obecného zákona a návrh nového zákona o ČNB.

1.3.3 Identifikace právních aktů regionální a místní samosprávy

S ohledem na skutečnost, že územně samosprávné celky (obce, kraje, města) mohou vydávat právní akty, které bude potřeba změnit v souvislosti se zavedením eura (tj. např. předpisy, v jejichž textu se vyskytuje měna "Kč" nebo "CZK", zaokrouhlování atd.), bude nutno tuto oblast monitorovat a připravit odpovědné orgány tak, aby byl přechod na euro hladký.

Odpovídá: Ministerstvo vnitra České republiky ve spolupráci s pracovní skupinou NKS pro legislativu.

1.4 Časový rozvrh legislativních prací souvisejících se zavedením eura

1.4.1 Příprava Obecného zákona

Předkladatelem návrhu Obecného zákona bude ministr financí spolu s guvernérem ČNB. Na přípravě zákona bude úzce spolupracovat Ministerstvo financí České republiky, ČNB a Národní koordinační skupina pro zavedení eura v České republice.

odpovídají: ministr financí, guvernér ČNB a NKS

Harmonogram přípravy návrhu Obecného zákona:

délka trvání: 12 měsíců

termín započetí procesu: neprodleně po schválení národního plánu vládou ČR

první návrh zákona: 31. 3. 2008

termín dokončení: €-2 roky

účinnost: některá ustanovení €-x (cca 6 měsíců, tzn. dnem rozhodnutí Rady o zrušení přechodné výjimky pro ČR), zbylá ustanovení €

platnost: €-1,5 (je nutná dostatečně dlouhá legisvakance)

1.4.2 Příprava nového zákona o ČNB

odpovídá: guvernér ČNB

termín započetí procesu: prosinec 2006 – předložení věcného záměru zákona vládě

platnost: €-1 rok

účinnost: €

1.4.3 Příprava Harmonogramu legislativních prací souvisejících se zavedením eura

Práce na Harmonogramu legislativních prací souvisejících se zavedením eura budou postupovat podle následujícího plánu:

1. výzva NKS k zahájení prací na rozboru legislativních dopadů zavedení eura a sestavení Harmonogramu

odpovídá: národní koordinátor zavedení eura v ČR

termín: neprodleně po schválení Národního plánu vládou ČR

2. posouzení dopadů implementace přímo použitelných předpisů ES o zavedení eura a zaslání výsledků NKS (PS pro legislativu)
odpovídají: členové vlády a vedoucí ostatních ústředních orgánů státní správy
termín: do 3 měsíců ode dne schválení národního plánu

3. sestavení vlastního Harmonogramu s rozdělením předpisů do skupin v souladu s bodem 5.3.1 části II národního plánu
odpovídá: předseda pracovní skupiny pro legislativu
termín: do 2 měsíců od zaslání podkladů od resortů v souladu s krokem č. 2

4. schválení Harmonogramu v NKS
odpovídá: předseda pracovní skupiny pro legislativu a Národní koordinátor zavedení eura v ČR
termín: do 1 měsíce od sestavení Harmonogramu v návaznosti na bod č. 3

5. předložení Harmonogramu vládě po připomínkovém řízení
odpovídá: národní koordinátor zavedení eura v ČR
termín: do 1 měsíce od schválení NKS

6. zajištění promítnutí Harmonogramu do Plánu legislativních prací vlády na jednotlivé kalendářní roky a do Výhledu legislativních prací vlády na stanovené období
odpovídá: členové vlády, vedoucí ostatních ústředních orgánů státní správy a ministr spravedlnosti a předseda Legislativní rady vlády
termín: v návaznosti na přípravu Plánu legislativních prací vlády

7. kontrola plnění Harmonogramu.
odpovídá: národní koordinátor zavedení eura v ČR
termín: průběžně

8. pravidelná aktualizace Harmonogramu
odpovídá: předseda pracovní skupiny pro legislativu a národní koordinátor zavedení eura v ČR
termín: 1 x ročně